

**Inventariserend veldonderzoek -
proefsleuven**

**Elshof 6, Elshof gemeente
Olst-Wijhe (OV).**

april 2022
Versie 1.0 (concept)
In opdracht van:
BJZ.nu

Laagland Archeologie Rapport 872

Inventariserend veldonderzoek - proefsleuven Elshof 6 te Elshof, gemeente Olst-Wijhe (OV)

Auteur: Nick Hendriks, Stefan Oostingh

In opdracht van: BJZ.nu

Foto's en tekeningen: Laagland Archeologie

status rapport: concept v1.0

Controle: Hans Oude Rengerink

Autorisatie: Hans Oude Rengerink

ISSN 2468-4759

Laagland Archeologie BV
Virulyweg 21F-G
7602 RG Almelo

Tel 06 - 49 88 34 03

E-mail: info@laaglandarcheologie.nl
KvK-Nummer: 75251876

© Laagland Archeologie BV, Almelo, april 2022

Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie of op welke wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgevers. Laagland Archeologie BV aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

Samenvatting

Laagland Archeologie heeft op 5 april 2022 een Inventariserend veldonderzoek - proefsleuven uitgevoerd aan de Elshof 6 te Elshof, gemeente Olst-Wijhe (OV). Op het terrein is eerder archeologisch onderzoek uitgevoerd. Dit onderzoek heeft uitgewezen dat de bodem in delen van het bouwterrein nog intact is en dat archeologische resten zijn te verwachten.

Op basis van dit onderzoek is door het bevoegd gezag besloten dat er een aanvullend onderzoek dient plaats te vinden in de vorm van een Inventariserend veldonderzoek - proefsleuven

Het proefsleuvenonderzoek heeft tot doel gegevens te verkrijgen om de archeologische verwachting te toetsen en eventueel aanwezige vindplaatsen op te sporen en te waarderen. Op basis van de waardering kan de behoudenswaardigheid van de vindplaats binnen het plangebied worden vastgesteld.

Samengevat is tijdens het onderzoek één spoor aangetroffen. Dit spoor betreft een smalle en ondiepe greppel. In de greppel is geen vondstmateriaal aangetroffen en kan daarom niet strak gedateerd worden. De vulling van de greppel is vergelijkbaar met de vulling van het plaggendek. Vermoedelijk is de greppel gedempt bij het ontstaan van het plaggendek. In totaal zijn vier vondsten aangetroffen, waarvan drie vondsten in de bouwvoor zijn gevonden. Het laatste fragment bevond zich in het plaggendek. Dit betreft een fragment handgevormd aardewerk dat vermoedelijk in de IJzertijd dateert. Hoewel geen sporen zijn aangetroffen uit de IJzertijd doet de aanwezigheid van handgevormd aardewerk vermoeden dat er een vindplaats uit de betreffende periode zich in de directe nabijheid van het plangebied bevindt.

Op basis van het ontbreken van verdere archeologische sporen en vondsten adviseren wij het plangebied vrij te geven. De implementatie van dit advies is in handen van de gemeente Olst-Wijhe, hierin vertegenwoordigd door de archeologisch adviseur van de gemeente, de heer E. Mittendorff.

Samenvatting	3
1 Inleiding	5
1.1 Aanleiding onderzoek	5
1.2 Afbakening onderzoeksgebied	5
1.3 Administratieve gegevens	6
2 Voorgaand onderzoek en verwachting	8
2.1 Resultaten voorgaand onderzoek	8
2.2 Archeologische verwachting	9
2.3 Selectiebesluit	10
3 Doel van het onderzoek	11
3.1 Doel van het onderzoek en motivatie	11
3.2 Onderzoeksvragen uit het PvE	11
4 Methodes	12
4.1 Onderzoeksmethodiek	12
5 Landschap en bodem	14
5.1 Geologie en geomorfologie	14
6 Archeologie	16
6.1 Sporen en structuren (zie bijlage 5)	16
6.2 Vondsten	18
6.2.1 Keramiek	18
6.3 Synthese	19
7 Onderzoeksvragen en conclusie	20
8 Selectieadvies	21
Literatuur en bronnen	22
BIJLAGE 1 AMZ-cyclus	23
BIJLAGE 2 Archeologische perioden	24
BIJLAGE 3 Sporenlijst	25
BIJLAGE 4 Vondstenlijst	26
BIJLAGE 5 Opgravingsvlakken; Puttenoverzicht met alle sporen	27
BIJLAGE 6 Profielen en coupes	31

HOOFDSTUK **1** INLEIDING

1.1 AANLEIDING ONDERZOEK

De aanleiding voor het onderzoek vormt de geplande bouw van drie nieuwe woningen aan de Elshof 6 te Elshof, gemeente Olst-Wijhe (OV) (afbeelding 1). Op het terrein is in februari 2022 een verkennend booronderzoek uitgevoerd.¹ Tijdens het onderzoek is een deels intact bodemprofiel aangetroffen. Op locaties met een intact bodemprofiel is vervolgonderzoek geadviseerd in de vorm van een karterend booronderzoek. De adviseur van het bevoegd gezag acht de kans groot dat een proefsleuvenonderzoek, ongeacht de resultaten van een karterend booronderzoek, noodzakelijk is. Het bevoegd gezag heeft daarom besloten dat vervolgonderzoek dient plaats te vinden in de vorm van een proefsleuvenonderzoek.

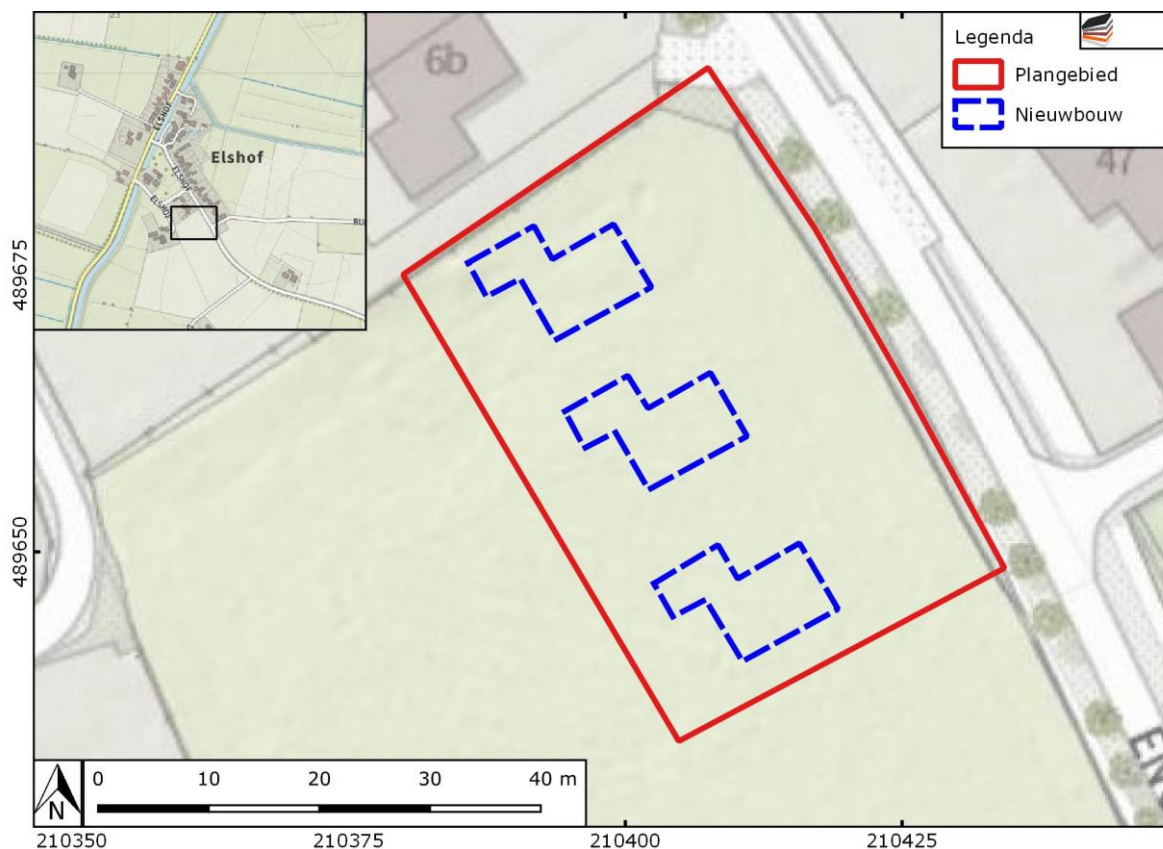
Een proefsleuvenonderzoek vormt de meest geëigende manier om eventuele aanwezige archeologische vindplaatsen te karteren en te waarderen. Na afloop van het proefsleuvenonderzoek zal er worden bepaald of er behoudenswaardige archeologische vindplaatsen aanwezig is en of er verder archeologisch onderzoek noodzakelijk is.

Het doel van de opdrachtgever is te voldoen aan de eisen en randvoorwaarden ten aanzien van het aspect archeologie, die gesteld worden in het bestemmingsplan/de verstrekte omgevingsvergunning. De opdrachtgever heeft geen aanvullende wensen kenbaar gemaakt.

1.2 AFBAKENING ONDERZOEKSGBIED

Het plangebied betreft de Elshof 6 in Elshof, gemeente Olst-Wijhe (OV). Het terrein is in gebruik als landbouwgrond en heeft een omvang van 1715 m². Het plangebied met nieuwbouw plannen staan afgebeeld op Afbeelding 1.

¹ Wijnen, 2017

Afbeelding 1. Contour van het plangebied (dikke rode lijn)

1.3 ADMINISTRATIEVE GEGEVENS

ADMINISTRATIEVE GEGEVENS	
Provincie	Overijssel
Gemeente	Olst-Wijhe
Plaats	Elshof
Toponiem	Elshof 6
Kadastrale perceelnummer(s) ²	2332
Laagland Archeologie projectnummer	ELEL221
Uitvoeringsperiode per deelproces	1. Voorbereiding: 29-3-2022 2. Veldwerk: 5-4-2022 3. Uitwerking: <5-4-2022 4. Deponering: Na definitief rapport
Datum conceptrapportage	22-4-2022
Datum definitief rapport	
XY-coördinaten	210380/489675
	210405/489695
	210405/489635

² kadastralekaart.com

	210435/489650
Kaartblad	27E
Oppervlakte/lengte plangebied	1715 m2
Datering	-
Complextype	nvt
Onderzoeksmeldingsnr	5211194100
AMK-terrein	Nvt
Vondstmeldingsnr.	nvt
Type onderzoek	Inventariserend veldonderzoek - proefsleuven
Opdrachtgever	BJZ.nu
	contactpersoon: M. Kats
Bevoegde overheid	Gemeente Olst-Wijhe
Goedkeuring bevoegde overheid	
Adviseur namens bevoegde overheid	E. Mittendorff
Beheer documentatie	E-depot voor de Nederlandse Archeologie Archief Laagland archeologie BV Provinciaal Depot voor Bodemvondsten Overijssel
Uitvoerder	Laagland Archeologie BV Virulyweg 21F-G 7602 RG Almelo 06 - 49 88 34 03
Projectleider	Hans Oude Rengerink Hans.Ouderengerink@laaglandarcheologie.nl

Table 1. Objectgegevens.

HOOFDSTUK 2 VOORGAAND ONDERZOEK EN VERWACHTING

2.1 RESULTATEN VOORGAAND ONDERZOEK

Voor het plangebied is in 2022 reeds een bureauonderzoek en een inventariserend veldonderzoek door middel van verkennende boringen uitgevoerd.³ Hieronder worden beknopt de resultaten van dit onderzoek beschreven.

Bodem en geomorfologie

Het plangebied ligt in het Overijssels-Gelders zandgebied. Dit landschap is gevormd tijdens de voorlaatste ijstijd (Saalien) en de laatste ijstijd (Weichselien). Kenmerkend voor dit gebied is het dekzandlandschap, met dekzandvlakten, -welvingen en -ruggen. Beken doorsnijden dit landschap en her en der komen grotere en kleine stuwwallen voor. Gedurende het Saalien was dit deel van Nederland geheel met landijs bedekt dat een dikte van honderden meters kon bereiken. Tijdens de laatste fasen van het Weichselien werd het landschap afgedekt door dekzand (Formatie van Boxtel, Laagpakket van Wierden).

De dekzandruggen in en rondom het plangebied zijn geaccentueerd door de plaggendekken die hierop zijn aangebracht vanaf de Nieuwe Tijd. Bodemkundig ligt het gebied op een hoge bruine enkeerdgrond, waarmee wordt aangegeven dat het plaggendek in het plangebied dikker is dan 50 cm. De zone waar enkeerdgronden zijn aangegeven volgen de dekzandrug. Elders op de dekzandrug zijn plaggendekken van minder dan 50 cm dik aanwezig (aangeduid als laarpodzolgronden). In de oorspronkelijke dekzandtop onder het plaggendek is waarschijnlijk sprake van een podzolbodem (veld- of een haarpodzolbodem).

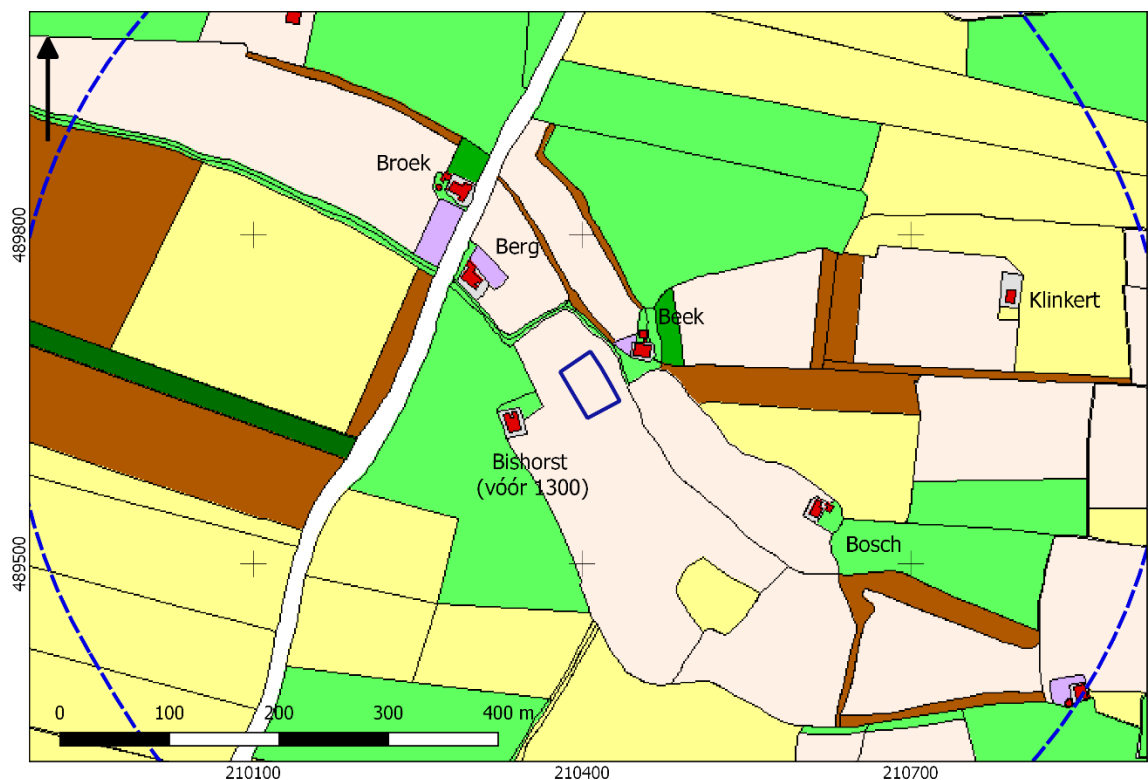
In de lagere delen ten noorden, westen en zuiden van het plangebied komen kalkloze poldervaaggronden van zavel (= zandige klei) en lichte klei (= siltige klei) voor. De kleigronden zijn afgezet tijdens overstromingen van de IJssel, grotendeels voordat in de loop van de Late Middeleeuwen bedijkt werd. De kleigronden liggen hier op oudere zanden van de Boxtel Formatie en vormen de overgang tussen rivierklei- en dekzandgebied. Ze wiggen in oostelijke richting uit.

Archeologie

Het ontstaan van het buurtschap Elshof hangt vermoedelijk samen met Erve Elshof., dat in historische bronnen in 1360 (Erve Elshove) wordt genoemd. Het erf bevindt zich op een afstand van circa 580 m ten noorden van het plangebied. Vanaf de 14^e eeuw vond in dit gebied op grote schaal veenontginning plaats. Westelijk van het plangebied –parallel met de Elshofweg - stroomt de Nieuwe Wetering. De aanleg van de Nieuwe Wetering hangt samen met de bedijking van de IJssel; hierdoor kon overtollig regenwater niet langer via de IJssel worden afgevoerd. Dit noodzaakte in de 13^e en 14^e eeuw de aanleg van een aantal weteringen, waarvan de Nieuwe Wetering er een is.

³ Brouwer 2022.

In de onmiddellijke omgeving van het plangebied komen een drietal historische erven voor (Erve Bishorst, Beek en Broek). Wat verder oostelijk liggen nog Erve Klinkert en Erve Bosch en wat westelijker, aan de overzijde van de Elshoeweg, ligt erve Broek (zie Afbeelding 2). Erve Bishorst is terug te voeren tot de Late Middeleeuwen; het wordt in oude bronnen genoemd van vóór 1300. Mogelijk is het erf nog ouder. Vanaf de Midden-Bronstijd/Vroege-IJzertijd was het laaggelegen terrein rondom het plangebied bedekt met veen. Het is echter onbekend in hoeverre de hogere zandruggen met veen bedekt waren. Gezien de aanwezigheid van een boerenerv uit de 13^e eeuw op de in het plangebied aanwezige dekzandrug kan worden aangenomen dat de dekzandrug grotendeels vrij van veengroei is gebleven. Uit diverse archeologische onderzoeken is een beeld ontstaan waarbij vanaf ongeveer 1100 na Chr. een trend ontstaat waarbij boerenerven naar de periferie van de es verplaatst worden en waarbij dat erf vervolgens door de tijd heen min of meer plaatsvast blijft. Daarvoor werden boerenerven meestal midden op de es gebouwd. Wanneer op een gegeven moment de gebouwen aan vervanging toe waren, werd elders op de es een nieuwe boerderij gebouwd en werd de oude afgebroken.

Afbeelding 2. Situatie Elshof in 1832.

2.2 ARCHEOLOGISCHE VERWACHTING

Op basis van het voorgaande onderzoek is er in het PVE een gespecificeerde archeologische verwachting opgesteld.

Datering

Op grond van de aanwezigheid van aanwezigheid van een laatmiddeleeuws erf in de onmiddellijke omgeving geldt specifiek voor de Late Middeleeuwen en Nieuwe tijd een hoge verwachting. Op basis van het bureauonderzoek kunnen ook oudere sporen vanaf het Paleolithicum verwacht worden.

Complextype

Voor het plangebied geldt een brede verwachting. In principe kan een groot aantal archeologische complextypen worden verwacht. In het bijzonder wordt rekening gehouden met een voorganger van een historische boerderij.

Omvang

Een eventuele vindplaats is in het hele plangebied te verwachten. Een vindplaats kan zich buiten de begrenzingen van dit onderzoek uitstrekken.

Diepteligging

Op basis van het verkennende booronderzoek bevindt het dekzand zich onder een recent dek en een eventueel aanwezig plaggendek. De top van het dekzand ligt op 35 tot 55 centimeter -mv. In sommige delen van het plangebied is de B-horizont nog intact, in andere delen ligt het plaggendek direct op de C-horizont.

Gaafheid en conservering

De gaafheid van eventuele vindplaatsen kan variëren als gevolg van de wisselende diepten van eventuele bodemverstoringen.

In geval van vindplaatsen uit de late prehistorie ligt de archeologische waarde in de mate waarin grondsporen nog grotendeels intact zijn en in het horizontale vlak nog samenhang vertonen.

Indien in de resterende B-, BC- of C-horizonten nog sporen leesbaar zijn, mogen dergelijke vindplaatsen nog als 'gaaf' beschouwd worden.

Locatie

Een vindplaats kan zich binnen het gehele plangebied bevinden of zich daar buiten nog uitstrekken.

Uiterlijke kenmerken

De verwachting is dat er sporen aanwezig zijn uit de periode Late Middeleeuwen-Nieuwe tijd. Deze sporen kunnen bestaan uit ophogingslagen, funderingen, muurresten en water- of beerputten.

Mogelijke verstoringen

Recente grondwerkzaamheden, zoals het ploegen hebben naar verwachting de natuurlijke ondergrond afgetopt. Andere verstoringen worden op basis van het vooronderzoek niet verwacht.

2.3 SELECTIEBESLUIT

Voor het plangebied is vervolgonderzoek geadviseerd conform protocol 4003 IVO (landbodems). Gezien de beperkte daadwerkelijk te verstoren omvang van het plangebied is geadviseerd om dit vervolgonderzoek vorm te geven door middel van karterende boringen. Daarbij worden 10 boringen gezet met een edelmanboor met een boordiameter van 15 cm, waarbij relevante lagen (onderzijde plaggendek en top pleistocene ondergrond) worden gezeefd over een maaswijdte van 4 mm.

De gemeente - hierin vertegenwoordigd door E. Mittendorff - wijkt af van dit advies en wenst een proefsleuvenonderzoek in het hele plangebied. Reden hiervoor is dat een karterend booronderzoek weliswaar geschikt is om mobiele vondsten op te sporen, maar ongeschikt is voor het opsporen van grondsporen. De gemeente acht de kans groot dat ongeacht de resultaten van een karterend booronderzoek alsnog een proefsleuvenonderzoek benodigd zal zijn. Hoewel buiten het adviesgebied geen intact podzolprofiel is aangetroffen, is de top van de nog resterende intacte natuurlijke ondergrond op een vergelijkbare hoogte als in het adviesgebied, zodat ook hier geen grondsporen zijn uit te sluiten.

HOOFDSTUK **3** DOEL VAN HET ONDERZOEK

3.1 DOEL VAN HET ONDERZOEK EN MOTIVATIE

Het proefsleuvenonderzoek heeft tot doel gegevens te verkrijgen om de archeologische verwachting te toetsen en eventueel aanwezige vindplaatsen op te sporen en te waarderen. Op basis van de waardering kan de behoudenswaardigheid van de vindplaats binnen het plangebied worden vastgesteld.

3.2 ONDERZOEKSVRAGEN UIT HET PVE

Conform het Programma van Eisen diende het proefsleuvenonderzoek antwoord te geven op de volgende onderzoeksvragen⁴:

- 1. Zijn er in het onderzoeksgebied vindplaatsen met archeologische sporen en resten aanwezig?*
- 2. Wat is de aard (complextype), omvang en fysieke kwaliteit daarvan?*
- 3. Uit welke periode dateren deze?*
- 4. Waar bevinden deze resten zich (horizontaal en verticaal)?*
- 5. Wat is de bodemkundige opbouw en hoe intact is deze?*
- 6. Wat is de waardestelling middels de KNA-waarderingscriteria? Is de vindplaats behoudenswaardig?*

⁴ Oude Rengerink & Hendriks 2022.

HOOFDSTUK 4 METHODEN

4.1 ONDERZOEKSMETHODIEK

Het veldwerk is uitgevoerd op 5 april 2022. Conform het PvE zijn vier proefsleuven van 10 bij 4 meter aangelegd. In het veld is besloten om put 4 4,5 meter naar het noorden te verschuiven in verband met de aanwezigheid van een elektriciteitskabel (zie afbeelding 3). Het vlak is aangelegd op de top van de C-horizont, circa 50 cm -mv. In totaal is 160 m² onderzocht, dit betreft 9,3% van het plangebied.

Afbeelding 3: Geplande en uitgevoerde puttenplan.

De sporen zijn ingemeten met behulp van een GPS in het Rijksdriehoekstelsel (RD). Rondom de proefsleuven en de opgravingsput is om de drie meter de maaiveldhoogte opgemeten en om de drie meter is de vlakhoogte ingemeten. Tijdens het graven is intensief gebruik gemaakt van de metaaldetector. Aangetroffen vondsten zijn zoveel mogelijk gekoppeld aan sporen of lagen. Ten behoeve van bodemonderzoek zijn in de putten een profielkolom van één meter opgenomen, in put 3 zijn 2 profielkolommen

opgenomen. De profielen zijn gedocumenteerd conform de ASB. Tijdens het onderzoek zijn geen monsters genomen, omdat geen geschikte sporen voor bemonstering zijn aangetroffen.

5 LANDSCHAP EN BODEM

5.1 GEOLOGIE EN GEOMORFOLOGIE

Ten behoeve van het bodemonderzoek is in elke put een profielkolom gedocumenteerd van 1 meter breed. In proefsleuf 3 zijn twee profielen gedocumenteerd. In de proefsleuven is een tweedeling te maken in de oostelijke en westelijke putten.

De ondergrond in het plangebied bestaat uit zwak siltig zand met een geel-grijze kleur met ijzerinspoeling, dat is geïnterpreteerd als dekzand. In de oostelijke putten (werkput 1 & 2) wordt de laag op circa 45 cm onder maaiveld aangetroffen. Deze laag wordt afgedekt door de zwak siltig, matig fijn, matig humeuze bouwvoor. Deze laag bevat wortelresten en puin, waaronder recent baksteen. Daarnaast bevat het profiel van werkput 2 een dunne laag geploegde B-horizont die ook tot de bouwvoor behoort (afbeelding 6).

De bouwvoor dekte de natuurlijke bodem af, bestaande uit zwak siltig, matig fijn, geelgrijs zand met enkele sporen van ijzerinspoelig. Dit zand is geïnterpreteerd als een C-horizont van dekzand met ijzerinspoelingsfibers.

In het westelijke deel van het plangebied, proefsleuven 3 en 4, was tussen de recente bouwvoor en de intacte C-horizont een plaggendek aanwezig (zie Afbeelding 5). Dit plaggendek bestond uit matig fijn, zwak siltig, lichtgrijsbruin zand. Dit plaggendek is vanaf de Late Middeleeuwen ontstaan door het periodiek opbrengen van met mest vermengde pluggen op de akker. Doel hiervan was de bodemvruchtbaarheid op peil te houden of te verbeteren. De dikte van het plaggendek varieerde tussen de 10 en 20 centimeter. Op basis van de aanwezigheid van dit plaggendek kan de bodem ter plaatse als een laarpodzolgrond worden bestempeld.

Afbeelding 4. Porfielkolom 201.

Afbeelding 5. Profielkolom401

In het hele plangebied zijn weinig sporen van bodemvorming bewaard gebleven. Op de menglaag na zijn alleen de C-horizont en brokken van de B-horizont aangetroffen. De andere lagen zijn als gevolg van historisch grondgebruik reeds opgenomen in de recente bouwvoor.

6 ARCHEOLOGIE

6.1 SPOREN EN STRUCTUREN (ZIE BIJLAGE 5)

Het leesbare sporenvlak is aangelegd op de top van de C-horizont. Door hoogte verschillen in de C-horizont schenen vlekken van de B-horizont door in het vlak. In het noorden is het vlak gemiddeld aangelegd op 2,35 +NAP. In het zuiden is het vlak gemiddeld aangelegd op 2,25 +NAP.

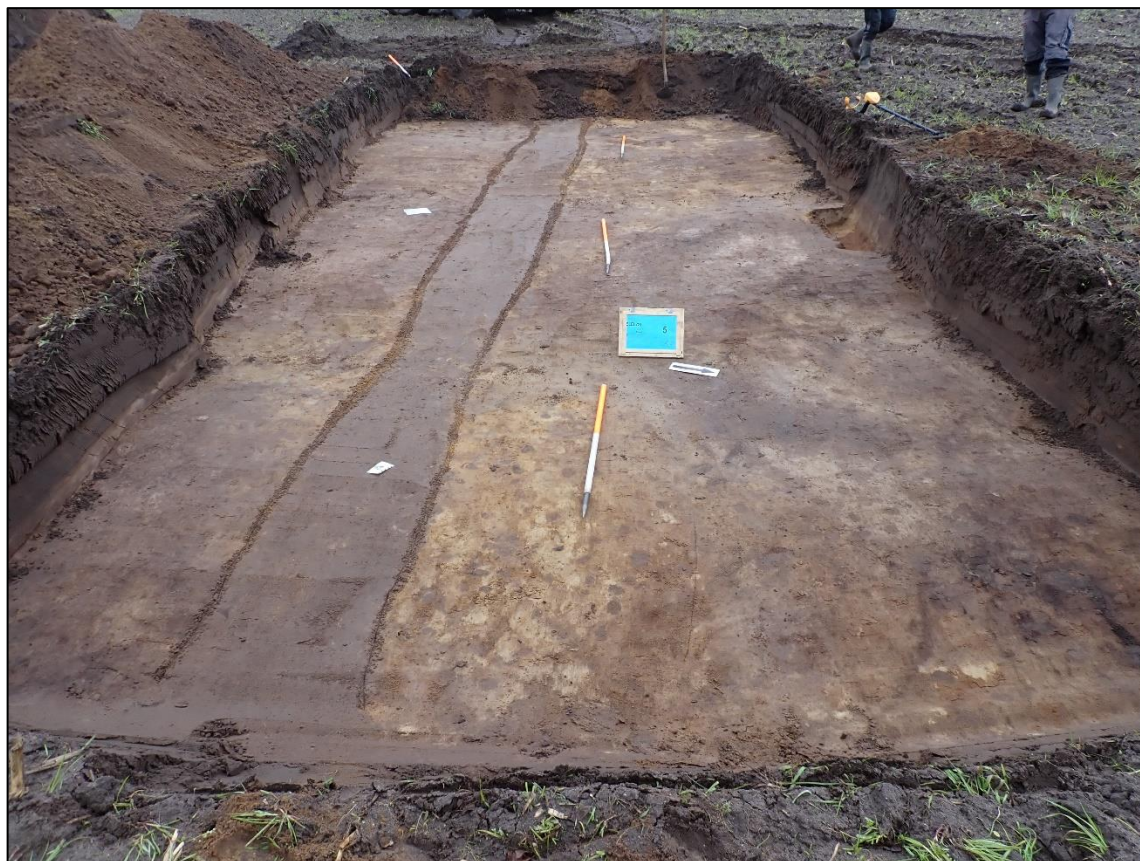
Tijdens het onderzoek zijn in totaal vier spoornummers uitgedeeld. Twee spoornummers zijn uitgedeeld aan recente verstoringen en één spoornummer is uitgedeeld aan een natuurlijke verstoring.

In de vlakken zijn diverse recente verstoringen aangetroffen. Om administratieve redenen zijn deze verstoringen gedocumenteerd met spoornummers 1, 2 en 999. In de verstoringen is modern baksteen met harde mortel aangetroffen. Daarnaast wijst de scherpe begrenzing van het spoor ook op een recente oorsprong. (zie Afbeelding 6) Door de recente aard worden de sporen aangeduid als recente verstoringen.

Afbeelding 6. Spoor 2 met bouw materiaal.

In proefsleuf 3 is een smalle greppel, met een noordoost-zuidwest oriëntatie aangetroffen, die is gedocumenteerd met spoornummer 4 (zie Afbeelding 7). De greppel bestond uit één vulling van homogeen gekleurd zwak siltig, matig fijn, zwak humeus bruingrijs, grijs gevlekt zand. Deze vulling van is vergelijkbaar met de oude akkerlaag, die zich op de C-horizont bevindt. De greppel wordt afgedekt door het plaggendek en is dus waarschijnlijk ouder dan, of gelijktijdig met het ontstaan van het plaggendek.

Afbeelding 7. Spoor 4, greppel in put 3.

Afbeelding 8. Profielkolom van de greppel.

6.2 VONDSTEN

Tijdens het onderzoek zijn in totaal 4 artefacten geborgen, verdeeld onder 3 vondstnummers. Alle vondsten betreffen aardewerk.

6.2.1 KERAMIEK

In de recente bouwvoor zijn 3 artefacten aangetroffen, verdeeld over 2 vondstnummers (v1 en v3). Twee fragmenten betreffen gebruiks aardewerk. Het eerste fragment betreft een scherf roodbakend aardewerk met een licht rood baksel met grove kalk magering. Het fragment is inwendig versplinterd. Uitwendig is geen glazuur aangebracht en zijn sterke draairingen aanwezig. Het fragment kan gedateerd worden tussen de 16^e en de 2^e helft van de 19^e eeuw. De andere scherf betreft een randfragment van een bord van industrieel geproduceerd aardewerk met een witte kleur. Deze scherf kan gedateerd worden vanaf 1790 tot 1950.

In de oude akkerlaag is een wandfragment van handgevormd aardewerk aangetroffen (vondst 2). Het betreft een handgevormd wandfragment (afbeelding 10). De scherf heeft een grijze buitenkant met een beige-grijze binnenzijde en is hard gebakken. De scherf heeft een onregelmatige, gelaagde, grijze breuk en heeft een grove steengruis en kwarts magering. De dikte is onregelmatig en varieert tussen de 7 en 9 mm. Het aardewerk is ongedecoreerd, waardoor het niet goed mogelijk is de scherf te dateren. Vermoedelijk kan het fragment gedateerd worden in de IJzertijd. Handgevormd aardewerk uit deze periode werd lokaal geproduceerd. De aanwezigheid van handgevormd aardewerk binnen het plangebied kan wijzen op een vindplaats uit deze periode in de nabije omgeving. De scherf is gevonden in het plaggendek, maar dateert voor het ontstaan van het plaggendek.

Afbeelding 9. Het aangetroffen fragment handgevormd aardewerk.

Tot slot is een fragment bouwkeramiek aangetroffen in de recente bouwvoor. Het betreft een fragment industrieel geproduceerd bouwkeramiek (v3). Het fragment behoort tot een dakpan en is zwart gesmoord grijsbakkend. Het fragment kan gedateerd worden vanaf 1890 en is aangetroffen in de bouwvoor van put 4.

6.3 SYNTHESE

Tijdens het onderzoek zijn 4 sporen aangetroffen, waarvan één daadwerkelijk een spoor is. Dit spoor betreft een smalle en ondiepe greppel. In de greppel is geen vondstmateriaal aangetroffen en kan daarom niet strak gedateerd worden. De greppel is gedempt door het plaggendek. Dit betekent dat de greppel open lag tijdens het ontstaan van het plaggendek. Dit is te herleiden uit het feit dat een veel oudere greppel al opgevuld zijn door een andere laag. De greppel dateert van voor het opbrengen van het plaggendek in de Late Middeleeuwen/Vroege-Nieuwe tijd.

Eén scherf dateert uit een oudere periode, vermoedelijk IJzertijd. Vanwege de onzekerheid heeft de scherf een brede datering van 800 v. chr. tot 800 n. chr. Het fragment is in het plaggendek aangetroffen en bevindt zich dus niet in primaire context. De scherf behoort tot lokaal geproduceerd aardewerk en kan duiden op een vindplaats in de buurt. Daarentegen is het ook mogelijk dat het fragment afkomstig is van een andere locatie en is mee vervoerd in een plag, echter is dit onwaarschijnlijk. In de buurt van het onderzoeksgebied zijn geen vergelijkbare vondsten gedaan, omdat in de omgeving van het plangebied weinig archeologisch onderzoek is uitgevoerd. De aanwezigheid van dit fragment kan duiden op de aanwezigheid van een vindplaats in de directe nabijheid van het plangebied.

Verder is een gering aantal vondsten gedaan tijdens het onderzoek. Drie fragmenten zijn aantreffen in de bouwvoor en dateren uit de Nieuwe tijd. De vondsten zijn aangetroffen in de recente bouwvoor en bevinden zich dus niet in context. Hierdoor hebben ze weinig informatiewaarde.

7 ONDERZOEKSVRAGEN EN CONCLUSIE

1. *Zijn er in het onderzoeksgebied vindplaatsen met archeologische sporen en resten aanwezig?*
Tijdens het onderzoek is 1 greppel aangetroffen en zijn vier vondsten gedaan, waarvan drie fragmenten geborgen zijn uit de recente bouwvoor. Er kan hier niet gesproken worden over een vindplaats.
2. *Wat is de aard (complextype), omvang en fysieke kwaliteit daarvan?*
Niet van toepassing, er is geen vindplaats aangetroffen.
3. *Uit welke periode dateren deze?*
Niet van toepassing, er is geen vindplaats aangetroffen.
4. *Waar bevinden deze resten zich (horizontaal en verticaal)?*
Het enige spoor is in de top van de C-horizont aangetroffen op 2,30 m +NAP (50 cm – mv) en is afgedekt door een oud plaggendek. Het plaggendek was alleen aanwezig in het westelijke deel van het plangebied.
5. *Wat is de bodemkundige opbouw en hoe intact is deze?*
Op basis van de gedocumenteerde profielkolommen kan worden geconcludeerd dat in het plangebied dekzand aanwezig is. In het hele plangebied is de bovenste 50 cm onder het maaiveld recent verstoord. Als gevolg hiervan zijn de A- en E-horizont niet meer aanwezig in de bodem. Van de B-horizont zijn nog vlekken zichtbaar in de C-horizont. In delen van het plangebied zijn daarnaast brokken B-horizont in de C-horizont aanwezig met een scherpe begrenzing. Dit betekent dat op deze locaties bodem tot in de C-horizont is verstoord.
6. *Wat is de waardestelling middels de KNA-waarderingscriteria? Is de vindplaats behoudenswaardig?*
Vanwege het ontbreken van een vindplaats is deze vraag niet van toepassing.

HOOFDSTUK **8** SELECTIEADVIES

Tijdens het onderzoek is geen vindplaats aangetroffen. Het enige spoor betreft een dunne ondiepe greppel. De vondsten zijn niet in context gevonden en hebben geringe informatie waarde. Op basis van het ontbreken van archeologische indicatoren, wordt geadviseerd het plangebied vrij te geven voor verdere ontwikkeling.

Literatuur en bronnen

Bartels, M., 1999. *Steden in Scherven. Vondsten uit beerputten in Deventer, Dordrecht, Nijmegen en Tiel (1250-1900)*, Amersfoort.

Bitter, P. S. Ostkamp & N.L. Jaspers, 2018. *Classificatiesysteem voor (post-)middeleeuws aardewerk en glas - Het Deventer Systeem (sinds 1989), Deel 1: Keramiek. Digitale opzoekschema's, Versie 2018-03*. ADC ArcheoProjecten.

SIKB, 2016. Inventariserend Veldonderzoek (Landbodems) (Field Survey IVO (soil) Protocol 4003. SIKB 2016. Gouda.

www.hisgis.nl

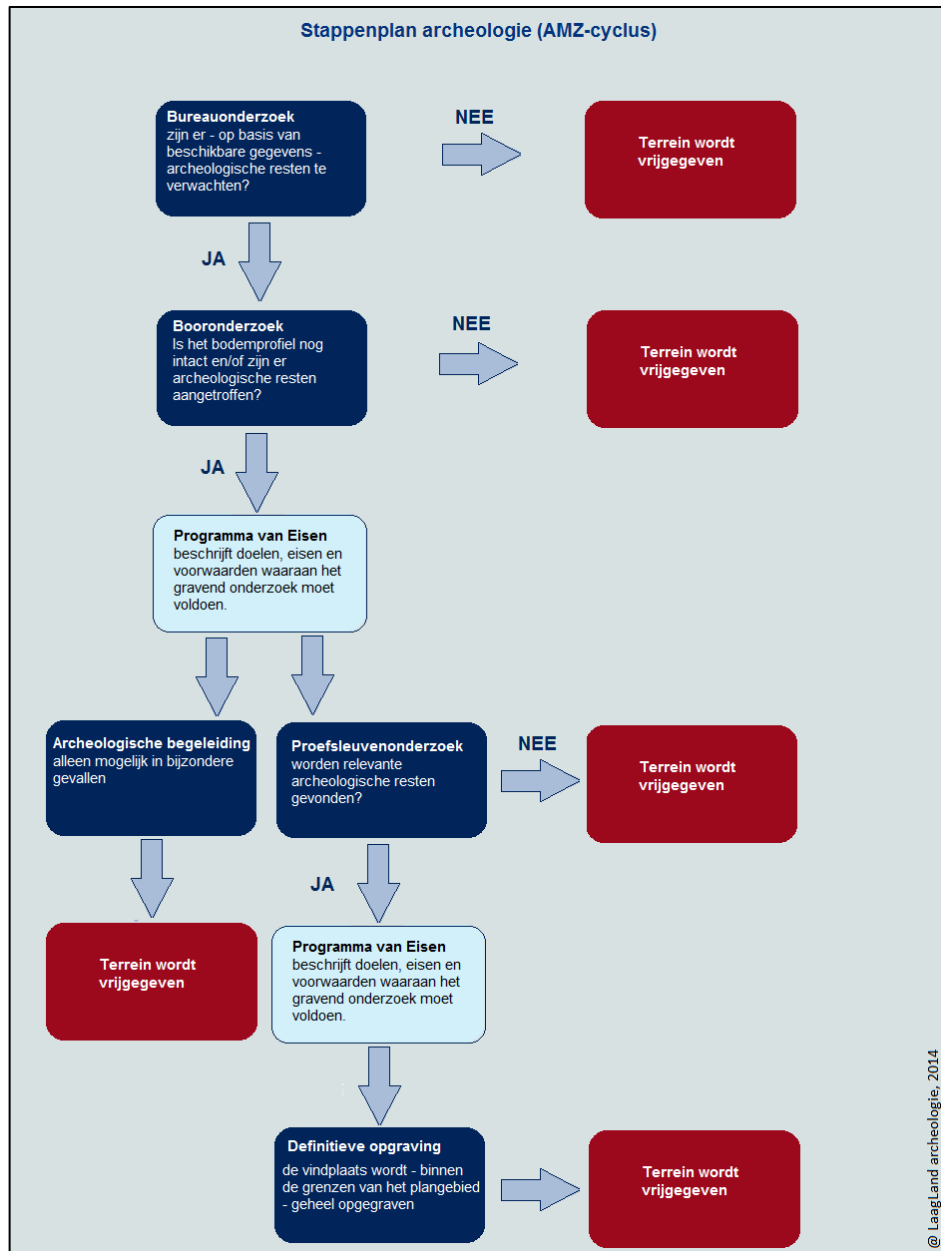
KNA 4.1. Bijlage IV Waarderen van vindplaatsen

<http://www.sikb.nl/doc/KNA33/definitief/Deel%20II%20bijlage%20IV%20Waarderen%20van%20vindplaatsen%20versie%203.3.pdf>

Gebruikte kaarten

Topografische kaart, schaal 1:10.000. Bron: www.pdok.nl. Geraadpleegd op 7-4-2022

BIJLAGE 1 AMZ-CYCLUS

BIJLAGE 2 ARCHEOLOGISCHE PERIODEN

Archeologische perioden		Datering	
Nieuwe tijd	C	1795	
	B	1650	
	A	1500	
Middeleeuwen	Laat	1250	
	Vol	1050	
	vroeg	Ottoons	900
		Karolingisch	725
		Merovingisch	450
Romeinse tijd	Laat	270	
	Midden	70 na Chr.	
	Vroeg	15 voor Chr.	
Prehistorie	Ijzertijd	Laat	250
		Midden	500
		Vroeg	800
	Bronstijd	Laat	1100
		Midden	1800
		Vroeg	2000
	Neolithicum	Laat	2850
		Midden	4200
		Vroeg	4900/5300
	Mesolithicum	Laat	6450
		Midden	8640
		Vroeg	9700
	Paleolithicum	Jong	35.000
		Midden	250.000
		Oud	
	© Laagland Archeologie, 2014		

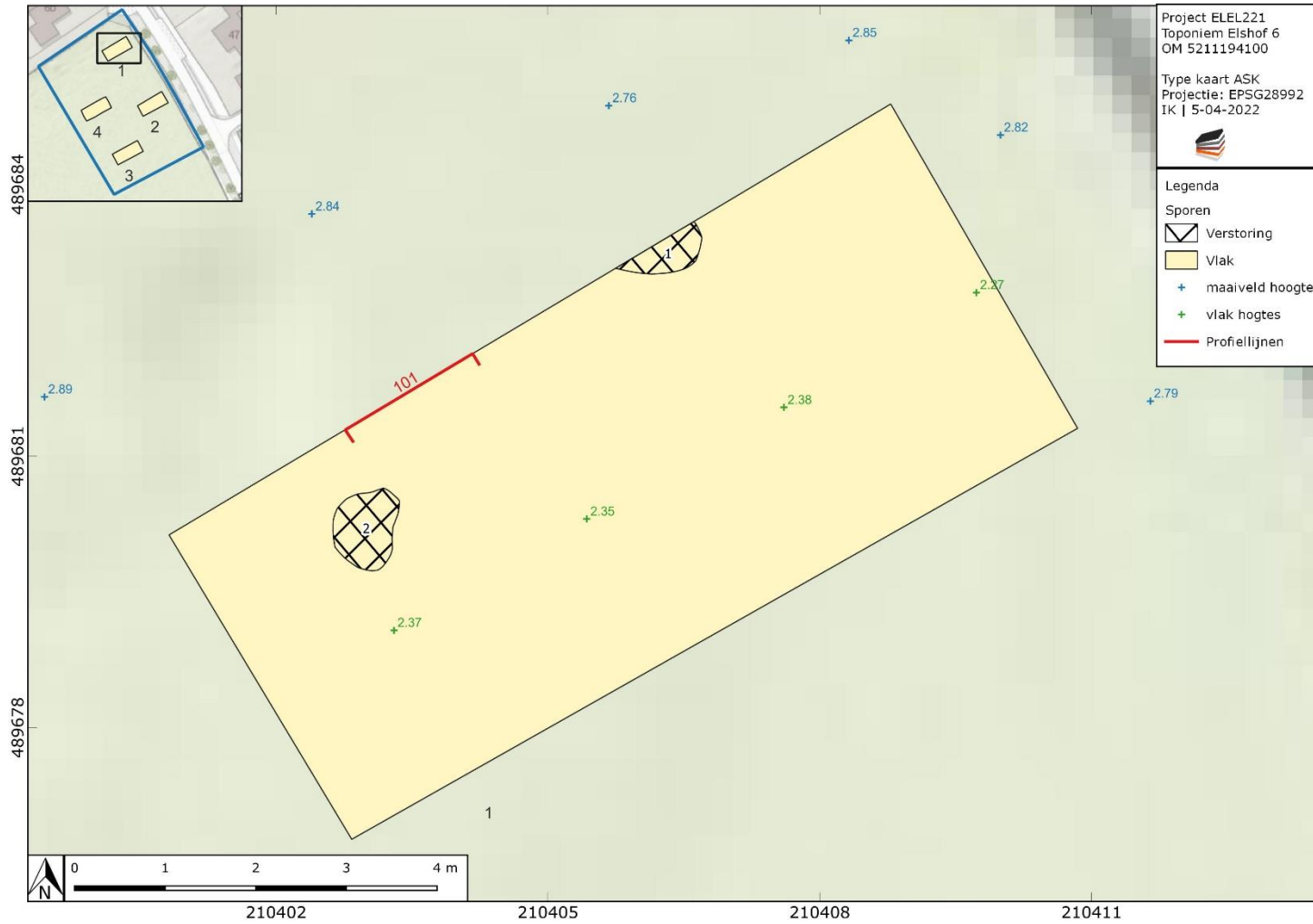
BIJLAGE 3 SPORENLIJST

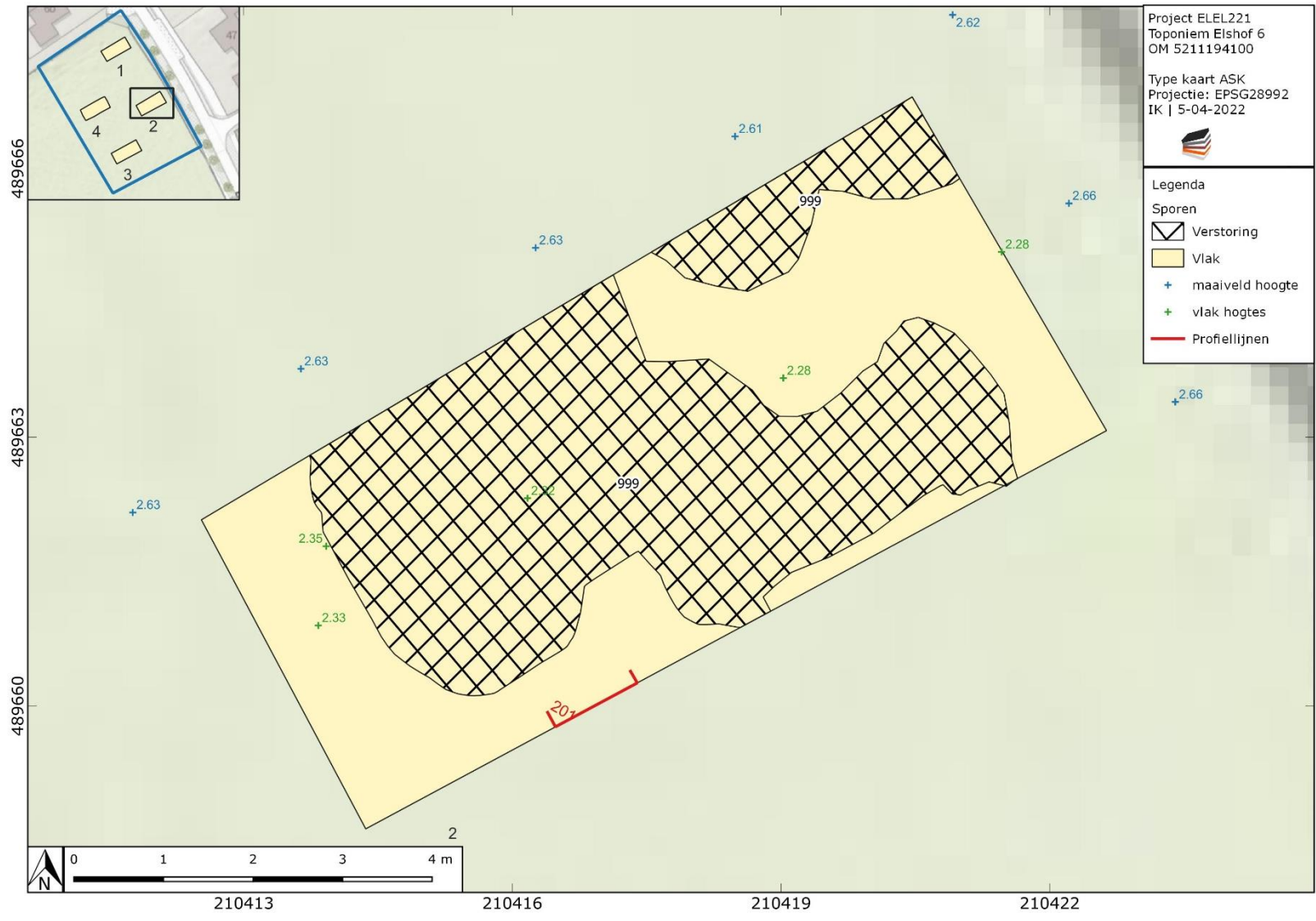
Spoor	Vulling	Put	Vlak	Textuur	Kleur	Gevlekt	Intpralg	Intprspec	Beginper	Eindper	Humus	Puin	Hk	Femn	Opmerking
1	0	1	1	Zs1	DBRGR	-	VS	VS	RECENT	RECENT	h2	0	0	-	plastic in spoor
2	0	1	1	Zs1	DBRGR	GL	VS	VS	RECENT	RECENT	h2	2	0	-	-
3	0	1	1	Zs1	BRGR	-	LG	LGN	-	-	h1	0	0	-	-
4	0	3	1	Zs1	BRGR	GR	GR	GR	-	-	h1	0	0	-	greppel gevuld met 3020
999	0	2	1	Zs1	X	-	VS	VS	RECENT	RECENT	-	0	0	-	-
1010	0	1	1	Zs1	DBRGR	-	LG	LGBO	-	-	h2	0	0	-	-
1050	0	1	1	Zs1	GLGR	OR	LG	LGN	-	-	-	0	0	FE2	-
2010	0	2	103	Zs1	DBRGR	-	LG	LGBO	-	-	h2	1	0	-	-
2011	0	2	103	Zs1	DGR	LGR	LG	LGBO	-	-	h2	0	0	-	DUN BANDJE BROK B HOR VERPLOEGD
2050	0	2	103	Zs1	GEGR	-	LG	LGN	-	-	-	0	0	FE2	-
3010	0	3	101	Zs1	DBRGR	-	LG	LGBO	-	-	h2	1	0	-	-
3020	0	3	101	Zs1	BRGR	GR	LG	LGPL	-	-	h1	0	1	-	-
3050	0	3	101	Zs1	GEGR	-	LG	LGN	-	-	-	0	0	FE2	-
4010	0	4	1	Zs1	DGRBR	-	LG	LGBO	-	-	h2	1	0	-	Spikkeltje rood baksteen
4020	0	4	1	Zs1	DBR	LBR	LG	LGA	-	-	h1	0	0	-	-
4050	0	4	1	Zs1	LGEWT	-	LG	LGN	-	-	-	0	0	FE1	-

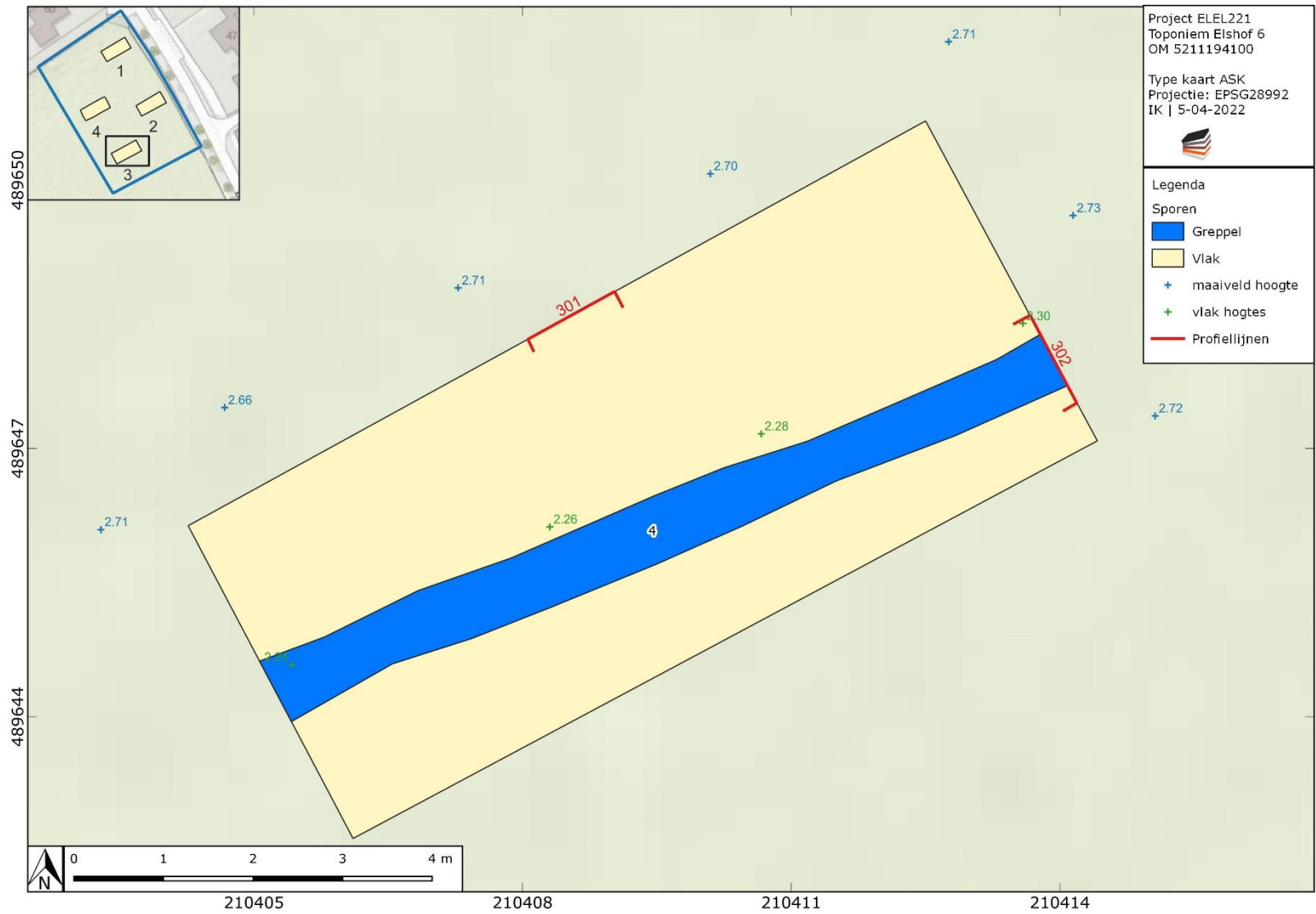
BIJLAGE 4 VONDSTENLIJST

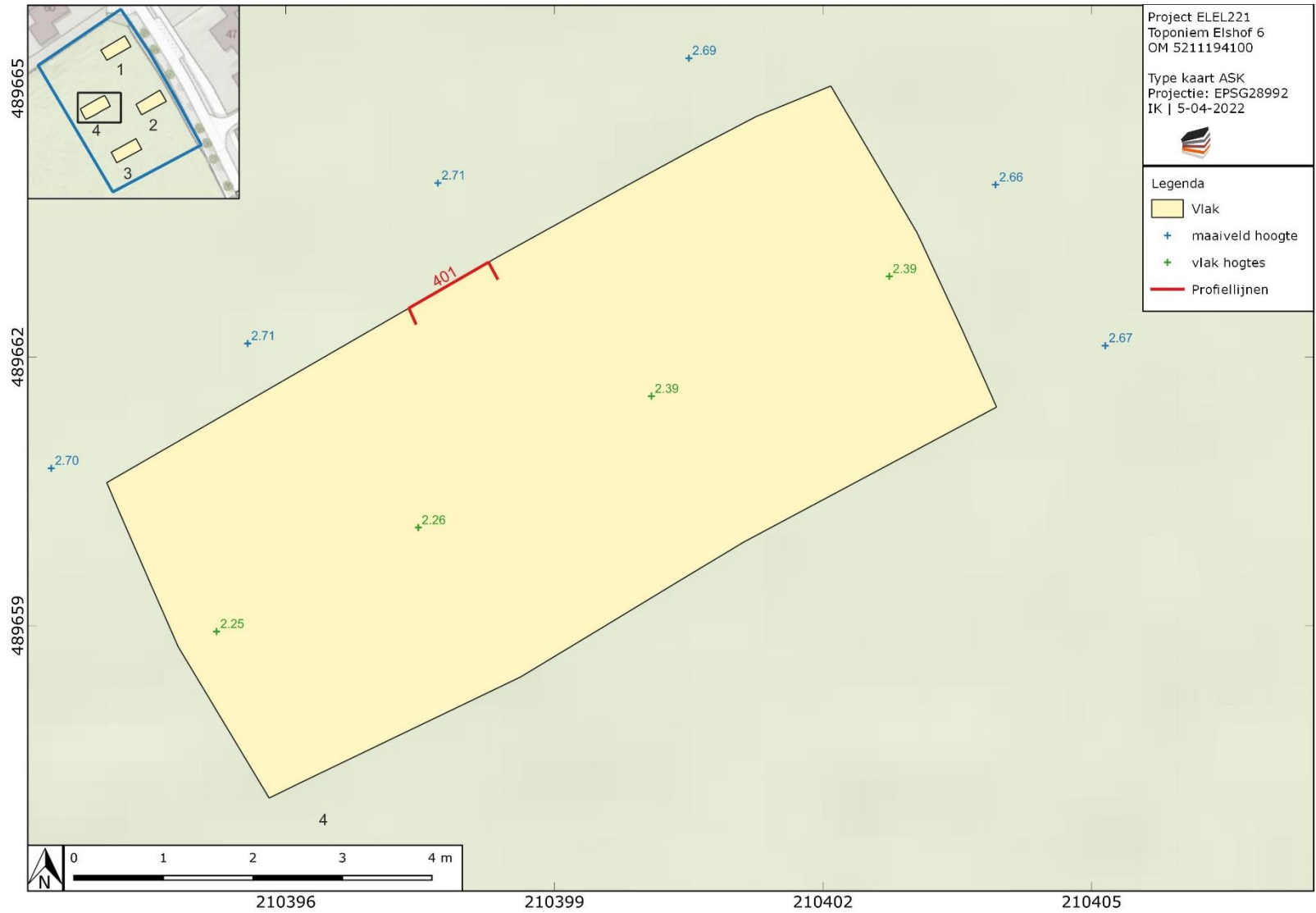
Vondst	Artefact.vzak	Put	Vlak	Spoor	Vulling	Verzwmwijze	Artefact	Materiaal	Matalg	Matspec	Soort	Subsoort	Type	Opm_div	Fragment	Totaantal	Mae	Totgewicht	Beginper	Eindper	Beginnat	Eindnat	Opmerking
1	0	2	1	2010	0	MAVER	1	KER	INDUSWIT	-	Witgoed	-	iw-bor	-	-	1	1	0	NTM	NTL	1790	1950	Randfragment van bord met iets holle vlag en knik naar spiegel
1	0	2	1	2010	0	MAVER	2	KER	ROOD	-	-	-	-	-	-	1	1	0	NTV	NTL	1500	1900	Wandfragment met uitwendig sterke draairingen; inwendig versleten; ongeglazuurd; met relatief grove
2	0	3	1	3020	0	MAVER	3	KER	AWH	-	-	-	-	-	-	1	1	0	IJZ	MEVA	-800	800	Wandfragment met kwartsmagering tot 3 mm; wanddikte 9-11mm; uitw grijs oppervlak; inw bruin
3	0	4	1	4010	0	MAVER	4	BKR	DAKPAN	-	Industrieel	-	-	-	-	1	1	0	NTL	RECENT	1890	2000	Machinale grijze dakpan

BIJLAGE 5 OPGRAVINGSVLAKKEN; PUTTENOVERZICHT MET ALLE SPOREN

BIJLAGE 6 PROFIELEN EN COUPES

